

Statusopptatering digital sortsliste

BAKGRUNN OG MÅL FOR PROSJEKTET

Sortslisten er et resultat av innsamlet plantekunnskap, koordinert og gitt ut av Hageselskapet gjennom 70 år. Siste utgave kom i 2005. Tiden er overmoden for å oppdatere innhold og klimasonekart, og å utvikle en digital utgave. En digital løsning vil kunne oppdateres jevnlig og alltid være aktuell.

Et forprosjekt for revidering av innholdet ble satt i gang i høst og har kartlagt behov og forutsetninger for en digital plantedatabase. Byggenæringen møter krav fra myndighetene om digital prosjektering, som inkluderer beplantning med faglig oppdatert dokumentasjon. En samarbeidsgruppe med NMBU og FAGUS som faglige leverandører, er etablert. Gruppen har hatt flere samtaler med andre instanser, som Multiconsult, Statsbygg, LINK Arkitektur, Gartnerforbundet, Eliteplanter, NAML, NLA, Statens vegvesen og Meteorologisk institutt. Byrået Mindshift, som har erfaring fra lignende offentlige og private digitaliseringsprosesser, er valgt til teknisk leverandør.

Mål

I dag stilles det høye krav til levering av anbud og prosjektering for beplantning av uteområder. En digital plantadatabase vil gjøre påkrevet informasjon tilgjengelig og kompatibel med ulike prosjekteringsverktøy. Søkbare kriterier, kombinert med detaljerte klimasonekart, vil gi viktig informasjon om blant annet skjøtsel, plass- og mengdeforhold, samt sol-, vind-, temperatur- og nedbørsforhold. Klimasonekartene fra Meteorologisk institutt gir en treffsikkerhet på herdighetssoner ned til 1 km. Tjenesten vil være svært tids- og ressursbesparende for brukerne.

Hageselskapet vil i nært samarbeid med nærings- og forskningsmiljøene utvikle et verktøy for fremtiden, basert på brukergruppens behov og med kompetanse fra de beste faginstansene. Den digitale versjonen skal driftes, utvikles og oppdateres kontinuerlig for å bli et uunnværlig prosjekterings- og planleggingsverktøy for bransjen og utdanningsinstitusjonene, og et omfattende oppslagsverk for allmennheten.

Målet er å etablere den digitale plantedatabasen som en permanent, nonprofit, selvfinansierende tjeneste som møter brukergruppens behov for faglig pålitelig og til enhver tid oppdatert plantedata.

Målgrupper

- Utdanning/forskning: Studenter, lærere, forskere
- Proffbransjen: Landskapsarkitekter/-ingeniører, anleggsgartnere, bygherrer, byplanleggere, offentlig forvaltning, gartnere, planteprodusenter osv.
- Andre grøntfaglige miljøer/privatpersoner: F.eks. botanikere, hobbygartnere og hageentusiaster

PROSJEKTPLAN

Prosjektet er delt i tre faser.

1. Forprosjekt (sep 2021–apr 2022)

- Kartlegge behov og etablere samarbeid med fagmiljøene
- Digitalisere innhold fra bokutgaven i en søkbar database (alfaversjon).
- Tilgjengeliggjøre databasen for proffaktører (betalt tjeneste)

2. Utvikling (jan 2022–okt 2022)

- Revidere og oppdatere planteinformasjon og klimasonekart
- Utvikle nye kriterier basert på behov og krav fra brukere og myndigheter
- Etablering av driftsmodell
- Teknisk utvikling av databasen til et kompatibelt prosjekterings- og planleggingsverktøy
- Implementere støtte for forskningsresultater og kunnskapsformidling
- Utvikle nettportaler for proffmarkedet og privatbrukere
- Test av tjenesten fra brukergruppene

3. Drift (ultimo 2022)

- Lansering av digital plantedatabase (betalt tjeneste)
- Løpende oppdatering av plantedata og kunnskap
- Selvfinansierende modell, hvor inntekter dekker drift, vedlikehold og utvikling

DRIFTSMODELL

Driften av tjenesten må bygge på forpliktende, langsiktige avtaler mellom partene og gjensidig tillit. Strategisk planlegging og medbestemmelse er nødvendig for at partene skal oppleve eierskap til tjenesten. For en stabil og forutsigbar drift, er det avgjørende at driftsmodellen er en økonomisk selvstendig enhet, uavhengig av eventuelle organisatoriske og økonomiske endringer i eierorganisasjonen(e).

Plantedatabasen bør drives som en ideell, nonprofit tjeneste hvor inntjeningen dekker drifts- og vedlikeholdskostnader og overskudd går til videreutvikling av tjenesten. Den digitale plantedatabasen kan organiseres som et ideelt aksjeselskap med Hageselskapet som hovedaksjonær og potensielle andre aksjonærer. Et ideelt AS setter vanlige mål om avkastning til side ved å definere vedtekter som ivaretar virksomhetens bestemte formål. I dette tilfellet vil det være viktig at formålet knyttes opp til Hageselskapets formål ifølge DNHs vedtekter. Organisasjonsmodellen er under juridisk utredning og vil kreve beslutning fra Hageselskapets landsstyre. Hageselskapet vil gjennom aksjemajoriteten utgjøre generalforsamlingens flertall.

Tjenesten bør få et nøytralt navn (Plantevalg.no el. lign.) og synliggjøre samarbeidspartnerne og eventuelle aksjonærer som likestilte premissleverandører til tjenesten. De forpliktende avtalene skal sikre at innholdslevering, profilering av samarbeidspartnerne, medvirkning til utvikling av tjenesten, løpende drift og vedlikehold blir ivarettatt.

ØKONOMI

Prosjektet er avhengig av ekstern finansiering til utvikling og etablering av tjenesten. Samarbeidspartnerne bidrar med egne midler i form av timer til forprosjektet og deler av utviklingsfasen. Digitalisering av nåværende innhold fra bokversjonen ble finansiert av Hageselskapet i 2021.

Hageselskapet har søkt Miljødirektoratet om tilskudd til utvikling av tjenesten på 3,9 millioner kroner av et totalbudsjett på 5,7 millioner. Svar på søknaden ventes i løpet av april. Det er også sendt en åpen søknad til Statsbygg på 500 000 kroner. Resten dekkes ved egne timer og lisensinntekter fra nåværende digital versjon. Det er også satt i gang arbeid med søknader til andre instanser med tanke på utvikling som kan styrke prosjektet, som Sparebankstiftelsen DNB.

Når tjenesten lanseres, vil videre drift fullfinansieres av lisens- og abonnementsinntekter. Estimert omsetning et driftsår er på 2,3 millioner kroner.

RISIKOFAKTORER

En digital plantedatabase er et svært etterspurt verktøy og dekker et behov både hos private og offentlige instanser. Det er et sterkt ønske og stor vilje fra alle samarbeidspartnerne om å etablere tjenesten. Risiko er først og fremst knyttet til finansiering av utviklingsfasen. Ved avslag på søknaden fra Miljødirektoratet, vil arbeid med alternativ finansiering igangsettes. Naturlige samtalepartnere vil være Landbruksdepartementet, Innovasjon Norge, bankstiftelser o.l. som arbeider med naturmangfold, og næringslivet. Dersom full finansiering ikke kommer på plass, vil utviklingen nedskaleres og tilpasses de økonomiske rammebetingelsene. Det kan føre til at det vil ta lengre tid å utvikle tjenesten med alle ønskelige funksjoner, avhengig av tempo på delfinansiering. Tjenesten slik den foreligger i dag dekker allerede mange behov hos brukerne og genererer inntekter, som vil gå til drift og videreutvikling tilpasset inntektsnivået.

Det kan også dukke opp andre risikofaktorer, som konkurrerende aktører. Eliteplanter, som eies av planteskolene, har et salgs- og planleggingsverktøy for norskproduserte planter på trappene. Det er forøvrig dialog med Eliteplanter om levering av innhold til Hageselskapets tjeneste. Planter.se er en kommersiell aktør med en lignende tjeneste i Sverige, men her er det også opprettet dialog om et mulig samarbeid. Andre norske plantedatabaser, for det meste drevet av privatpersoner på ideell basis og med et begrenset datagrunnlag, utgjør ingen reell konkurranse.